

Standpuntbepaling SoloPartners

De Nederlandse zorg staat onder enorme druk. Personeelstekorten, oplopende wachtlijsten, zorgverleners die bezwijken onder werkdruk en patiënten die langer moeten wachten op zorg. In deze crisissituatie heeft de zorg elke ervaren professional hard nodig. Toch dreigt het kabinet met de Wet Vbar en de uitwerking in het Besluit verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties duizenden extra zorgverleners hun vakgebied uit te jagen.

Hoe werkt dat in de praktijk?

Zorgorganisaties durven uit angst voor juridische consequenties steeds minder vaak rechtstreeks samen te werken met zelfstandige zorgverleners. Ze vrezen achteraf als werkgever aangemerkt te worden, met alle financiële en juridische gevolgen van dien.

Daarmee verliezen ze precies datgene waarom ze ooit kozen voor zelfstandigheid: eigen regie over hun planning, tarieven, werkwijze en opdrachtgevers.

Ervaren zorgprofessionals voelen zich gedwongen om via uitzendbureaus of detacheringsbedrijven te werken als ze in hun vakgebied willen blijven. Tussenpartijen nemen een deel van hun vergoeding, waardoor hun inkomen daalt. De zorgkosten stijgen daardoor. Uitzenders en detacheerders krijgen immers een positie waarin zij optimaal kunnen profiteren van het tekort aan personeel in de zorg en hoge tarieven kunnen rekenen. Zzp'ers zien dat ook en willen niet meewerken aan nodeloos dure zorg.

Veel ervaren professionals denken dan: "Als ik toch niet meer zelfstandig kan werken, waarom zou ik dan nog in de zorg blijven?" Ze zoeken hun heil elders - in andere sectoren, het buitenland, of stoppen helemaal met werken.

Concrete gevolgen voor de zorg

De Wet Vbar en het bijbehorende besluit hebben in de praktijk grote gevolgen en raken alle delen van de zorg.

De **operatieverpleegkundige** die nu flexibel in meerdere ziekenhuizen bijspringt waar de nood het hoogst is, kan straks niet meer rechtstreeks worden ingehuurd. Uit angst voor juridische risico's durven zorgorganisaties geen zelfstandigen meer te contracteren. Zij eisen een loondienstverband of werken uitsluitend via uitzend- en detacheringsbureaus. Daarmee verdwijnt de directe samenwerking die juist zorgt voor snelle inzetbaarheid en continuïteit in de zorg.

De **begeleider in de gehandicaptenzorg of GGZ**, die bewust koos voor zelfstandigheid om maatwerk te bieden en langdurige cliëntrelaties op te bouwen, verliest haar vrijheid. Ze mag niet langer zelf bepalen hoe, wanneer en voor wie ze werkt. De persoonlijke betrokkenheid die essentieel is voor herstel, groei en vertrouwen in de zorg, maakt plaats voor een systeem waarin anderen bepalen waar en wanneer ze wordt ingezet.

Ook cliënten merken de gevolgen. Zij zien vaker nieuwe gezichten, ervaren minder continuïteit en verliezen het vertrouwde contact met vaste zorgverleners. Wat nu nog draait om nabijheid en persoonlijke aandacht, verschaalt tot geprotocolleerde zorg op afstand.

Het resultaat is voorspelbaar:

- Ervaren professionals verlaten de zorg omdat zij hun zelfstandigheid verliezen.
- Dure tussenpartijen drijven de kosten op, terwijl minder geld bij de zorgverlener terecht komt.
- De kwaliteit en continuïteit van zorg komen verder onder druk te staan.

In een tijd van vergrijzing, oplopende wachtlijsten en toenemende werkdruk kunnen we het ons niet veroorloven om duizenden ervaren zorgverleners buiten spel te zetten. De Vbar dreigt precies dat te doen, met grote gevolgen voor zorgverleners, cliënten en de samenleving als geheel.

Waarom?

Dit gebeurt omdat het nieuwe besluit juridische onzekerheid creëert in plaats van de beloofde duidelijkheid. Het criterium "inbedding" is zo vaag dat zorgorganisaties en zzp'ers vooraf niet kunnen bepalen of een samenwerking rechtmatig is. Arbeidsjuristen bevestigen dat dit criterium niet objectief te meten is.

Bovendien worden de criteria die wijzen op echt ondernemerschap - zoals eigen website, investeringen in scholing, diverse opdrachtgevers, eigen tarieven - zodanig weggemoffeld dat ze nauwelijks meetellen. Een zorgverlener kan alle kenmerken van ondernemerschap hebben, maar toch als schijnzelfstandige worden bestempeld.

Het echte probleem wordt al opgelost

Het cynische is dat dit besluit geen enkel bestaand probleem oplost. Schijnzelfstandigheid wordt al effectief aangepakt door het rechtsvermoeden van arbeidsovereenkomst, dat SoloPartners van harte steunt. Dit geeft zorgverleners die tegen hun wil gedwongen worden als zzp'er te werken een middel om een arbeidscontract op te eisen. De fiscale verschillen tussen werknemers en zelfstandigen verdwijnen al door de afbouw van zzp-faciliteiten. Voor handhaving heeft de Belastingdienst al voldoende instrumenten, gebaseerd op het Handboek Loonheffingen.

Een beter alternatief: leer van de Zelfstandigenwet

Gelukkig ligt er een beter alternatief klaar. VVD, D66, CDA en SGP hebben een initiatiefwetsvoorstel ingediend: de Zelfstandigenwet. Dit voorstel, gebaseerd op het succesvolle Belgische model, laat zien hoe het wel kan. Het begint met de vraag of iemand daadwerkelijk ondernemer is, in plaats van die vraag als sluitpost te behandelen.

SoloPartners pleit ervoor om het huidige besluit aan te passen volgens de principes van de Zelfstandigenwet:

Implementeer de zelfstandigentoets-systematiek. Bepaal eerst of iemand een echte ondernemer is voordat naar inbedding wordt gekeken. Een zorgverlener met eigen KvK-inschrijving, meerdere opdrachtgevers, eigen tariefbepaling en voorzieningen voor risico's verdient bescherming tegen herkwalficatie.

SoloPartners

Erken dat de Wkkgz solistisch werken als zorgverlener mogelijk maakt en zzp'ers zelfstandig verantwoordelijk maakt voor de kwaliteit van de zorg die zij verlenen waardoor er niet langer alleen opdrachtgeversverantwoordelijkheid is met de bijbehorende gezag discussie.

Medische protocollen, patiëntveiligheidseisen en kwaliteitsnormen zijn inherent aan goede zorgverlening. Die zijn er in het belang van de patiënt/cliënt. Deze mogen niet automatisch worden uitgelegd als bewijs van werknemerschap.

Respecteer de keuzevrijheid van partijen. Geef zorgorganisaties en zorgverleners ruimte om bewust te kiezen voor een zelfstandige samenwerking als dat past bij de situatie en beide partijen dat willen.

Onafhankelijke toetsingscommissie. Laat geschillen over arbeidsrelaties beoordelen door een onafhankelijke commissie van experts in plaats van alleen door de Belastingdienst. Hun bindende oordelen geven ook duidelijkheid voor vergelijkbare situaties.

Bescherm zorgverleners die aantoonbaar als ondernemer opereren tegen willekeurige herkwalificatie, zodat zij met zekerheid kunnen blijven bijdragen aan de zorg.

Onze oproep: bescherm de zorg

De zorg heeft flexibele, betrokken professionals nodig die met hun expertise en ondernemerschap bijdragen aan goede zorgverlening. Patiënten verdienen ervaren zorgverleners die hun werk met passie en professionaliteit uitvoeren.

SoloPartners roept het kabinet op om het besluit aan te passen volgens de principes van de Zelfstandigenwet. Dit voorkomt de desastreuze gevolgen voor de zorg zonder de rechtmatige bestrijding van schijnzelfstandigheid te ondermijnen.

Dit besluit lost geen enkel bestaand probleem op, maar ondermijnt juist de samenwerking tussen zorgverleners en zorgorganisaties die Nederland zo hard nodig heeft.